

Перспективний план діяльності бібліотеки Університету Ушинського на 2024-28 роки

Основною метою діяльності бібліотеки є створення умов для підвищення ефективності навчання здобувачів вищої освіти та професійної компетентності викладачів шляхом впровадження інноваційних, інформаційно-комунікативних технологій, реалізації прав користувачів на вільний пошук та одержання інформації.

Стратегія розвитку Бібліотеки

1.Розширення спектру надання послуг

Розвиток ринку інформаційних послуг та наявність активного конкурентного середовища роблять актуальною проблему формування асортименту пропонованих користувачам бібліотечно-інформаційних послуг та продуктів. Імплементация інформаційних технологій; збільшення кількості послуг, пов'язаних з цифровим контентом та мультимедіа.

2.Бібліотечно-інформаційні послуги (відповідають основному профілю діяльності Бібліотеки)

В бібліотеці створено розвинуту АБІС (автоматизовану бібліотечно-інформаційну систему), яка базується на локальній мережі, автоматизації основних бібліотечних процесів, повнотекстових і бібліографічних БД, розвинутому сайті, доступі до віддалених наукових та наукометричних ресурсів, що є основою якісного обслуговування традиційного та віртуального користувача. Але на сьогодні цього замало і тому все більшої актуалізації набуває питання вдосконалення цифрових інформаційних сервісів та якості послуг, що надаються.

Сучасні бібліотеки, інтегруючись у мережеве середовище, використовуючи інструментарій для надання сучасних послуг, мають еволюціонувати в потужні електронні інформаційні центри. Тому Бібліотека Університету повинна активно використовувати можливості мережевих технологій з метою вдосконалення форм інформаційно-бібліотечного обслуговування користувачів, надання доступу до своїх фондів і різноманітних інтернет-ресурсів.

3.Інформаційно-консалтингові послуги

Сьогодні кількість запитів фактографічного характеру над ринком інформаційних послуг переважає у загальному обсязі вимог користувачів і потребує розширення їх змісту. У зв'язку з цим слід розглянути можливість внесення інноваційних змін у звичайні форми обслуговування користувачів, які передбачають надання інформаційно-консалтингових послуг.

Для успішної інформаційно-консалтингової діяльності Бібліотеки необхідно розробити гнучку номенклатуру послуг, а для цього необхідно передбачати потенційні запити споживачів та диференціювати групи користувачів.

4. Послуги щодо оцифрування паперових інформаційних ресурсів із подальшим їх редагуванням

Критеріями відбору паперових носіїв інформації для створення електронних копій із фондів Бібліотеки Університету є:

- дотримання вимог Цивільного кодексу України;
- орієнтація на пріоритетні напрямки відбору матеріалів. Принципове значення для відбору документів на оцифрування має їх цінність;
- угода між Бібліотекою і користувачем щодо створення електронної копії паперових джерел інформації (на платній основі).

Послуги з організації культурно-просвітницьких та дозвілєвих заходів

Через те, що сьогодні бібліотека не є єдиним джерелом задоволення інформаційних потреб, культурно-дозвілєва діяльність Бібліотеки має бути одним з основних напрямків її роботи.

За тривалий період існування Бібліотеки накопичився значний досвід з проведення масових заходів. Проте питання якості бібліотечних заходів, специфіки їхньої технології, необхідності підготовки бібліотечного фахівця, який має вміння та навички щодо організації згаданих вище заходів у Бібліотеці, продовжують залишатися відкритими.

В перспективі необхідно поступово вдосконалювати підходи щодо організації заходів в Бібліотеці Університету. Пропонуються такі тенденції розвитку культурно-дозвілєвого обслуговування користувачів у Бібліотеці Університету:

1. організація і проведення різноманітних заходів з використанням технічних засобів – таких як: телемости, віртуальні конференції, літературні вітальні з електронними презентаціями, бібліотечні мережеві проєкти. Проведення тематичних лекцій, семінарів, воркшопів, засідань «круглих столів», виставок книг, демонстрації історичних документів, присвячених видатним ученим, діячам культури і мистецтва, а також знаменним датам і подіям. Все це сприятиме формуванню образу бібліотеки як сучасного культурного та інформаційного центру.

2. Налагодження комунікації та започаткування практики проведення спільних заходів зі студентськими, мистецькими, громадськими, професійними спільнотами.

Налагодження партнерських відносин з факультетами та кафедрами щодо формування фондів бібліотеки та створення спільних проєктів, спрямованих на розвиток у здобувачів освіти навичок роботи з науковими джерелами, написання курсових, магістерських робіт та наукових статей.

3. Проведення конференції приурочених до юбілеїв, визначних дат бібліотеки, університету та держави. Написання статей, підготовка збірників та бібліографічних покажчиків, бюлетней та інших науково-популярних матеріалів. Від того, як буде організована у Бібліотеці культурно-дозвілєва діяльність, багато в чому залежить імідж Університету.

Оптимізація форм організації бібліотечно-інформаційного забезпечення

1. Удосконалення системи постійного оновлення бібліотечного фонду, зокрема й електронних ресурсів. Ця система має забезпечувати безперервне оцифрування паперових видань з метою зменшення обсягу паперових примірників, постійний аналіз потреби в певних електронних ресурсах та оновлення існуючих підписних електронних видань.

2. Збільшення обсягу електронних ресурсів

Важливою складовою сучасного бібліотечного фонду є повнотекстові електронні ресурси. Саме забезпечення користувачів повнотекстовими ресурсами в режимі віддаленого доступу перетворює Бібліотеку Університету на бібліотечно-інформаційний центр.

З метою збільшення обсягу електронних ресурсів Бібліотеки Університету мають бути вивчені та вирішені два питання:

- питання розповсюдження авторського права на електронні версії видань;
- питання матеріально-технічного забезпечення для автоматизованого сканування.

3. Удосконалення програмного забезпечення АБІС та довідково-пошукового апарату Бібліотеки

Ефективність використання інформаційних ресурсів Бібліотеки та якість обслуговування в основному визначається забезпеченням якісного програмного забезпечення і тематичного пошуку в електронному каталозі.

4. Постійна робота щодо кількісного та якісного наповнення репозитарію та його популяризації серед працівників Університету

З метою збільшення звернень до контенту сайту Університету, що впливає на рейтинг університетів світу, повинна систематично вестися робота щодо якісного та кількісного наповнення репозитарію. У зв'язку з цим працівники Бібліотеки мають організовувати і проводити різноманітні тренінги, семінари та інші інформаційні заходи щодо наповнення репозитарію.

Моніторинг наукометричних показників діяльності Університету

Усі університети, що входять у ТОП-100 за основними міжнародними рейтингами, є дослідницькими. Це пояснюється тим, що найбільше балів для просування у популярних міжнародних рейтингах забезпечують результати наукової діяльності, які вимірюються багатьма наукометричними показниками. Показники публікаційної активності стали найважливішими критеріями в оцінці роботи університетів, бібліотека звітує та проводить консультативну роботу щодо міжнародних наукометричних баз даних.

Впровадження нових інноваційних форм роботи з користувачами

Ознаки будь-якої інновації новизна, зміни, результат. Бібліотека Університету має постійно розширювати свої межі впливу на читача, перетворюючись на культурно-освітній та інтелектуально-дозвільний центри, у стінах яких організовуються різноманітні заходи для різних категорій читачів.

Просування книги, читання – основний напрямок діяльності кожної бібліотеки. Сьогодні ми повинні вести активний пошук нестандартних форм просування книги та читання, вносячи до традиційної роботи нові ідеї; розробляти цікаві програми заходів, спрямованих на просування книги, залучення читачів та створення позитивного образу Бібліотеки.

Вдосконалення онлайн-заходів бібліотеки та цифрового контенту, такого як віртуальні книжкові виставки, буктрейлери, презентації тощо за допомогою сучасного обладнання. Продовжити роботу над створюванням і проведенням фахівцями університетської бібліотеки лекцій, семінарів-практикумів, презентацій, воркшопів, круглих столів тощо для студентів й викладачів з таких

актуальних питань: «Медіаграмотність», «Академічна доброчесність», «Оформлення авторського права» тощо.

Створення комфортного високотехнологічного простору з функціями коворкінгу

Простір сучасної бібліотеки – це багатофункціональне культурно-освітньо-комунікаційне середовище, що поєднує інфраструктуру для забезпечення доступу до знань та інформації, механізми для комунікації, навчання, творчості та дозвілля; контент та його носії; обладнання для створення та споживання контенту (мультимедійного, текстового, графічного), а також систему форматів роботи спеціалістів бібліотечної справи. Фактично це інформаційно-просторовий комплекс, який формує освітнє дозвілля сучасного читача.

Метою перетворення Бібліотеки Університету є створення затребуваного середовища освіти, дозвілля та комунікації.

Можливі стратегії облаштування бібліотечного простору:

- візуальний поділ простору за допомогою світла, меблів.
- створення трансформованого майданчика для певних режимів використання: комфортний читальний зал щоденного доступу, місце проведення локальних заходів, майданчик для міжнародних та всеукраїнських конференцій та форумів;
- створення максимально гнучкого простору самоорганізації читачів для подальшого виявлення найбільш затребуваних форматів;
- створення постійно діючого музейного/виставкового простору для розміщення творчих робіт кафедр університету.

Усі приміщення Бібліотеки Університету мають забезпечувати доступ до роботи людей з обмеженими функціональними можливостями.

Створення віртуального комунікаційного середовища для висловлення креативних думок і пропозицій

Діяльність Бібліотеки в сучасних умовах повинна базуватися на її здатності генерувати потоки інформації і знань протягом короткого часу через віртуальну мережу та створення технологій формування свідомості та мета технологій.

Важливою складовою для активізації генерування нових ідей та підходів в Університеті, окрім традиційних наукових та освітніх заходів, є створення креативного робочого середовища.

У зв'язку з цим пропонується в Університеті на базі Бібліотеки організувати комфортне навколишнє середовище, яке сприяло б реалізації творчого потенціалу працівників Університету. Таким середовищем може слугувати віртуальний комунікаційний простір для висловлення креативних думок і пропозицій за різними напрямками діяльності Університету.

Організація такого простору в Бібліотеці Університеті, дасть можливість значній частині науково-педагогічних та наукових працівників вносити цінні пропозиції, які дозволять вирішити багато різних проблем, а також нашої вихнути на інші ідеї, які реалізуються на рівні керівників і стосуються створення нових послуг, удосконалення існуючих чи вибору нових стратегій розвитку Університету.

Підготовка грантових проєктів для залучення додаткового фінансування діяльності Бібліотеки

Бібліотеки сьогодні, як і багато інших державних і некомерційних організацій, стикаються з проблемою недостатнього бюджетного фінансування, що спонукає їх активно шукати інші, позабюджетні джерела надходження фінансування. Одним із перспективних напрямків в роботі бібліотек, що сприяє залученню позабюджетних коштів, є програмно-проектна діяльність. Вона дає додаткову фінансову підтримку для подальшого розвитку, відкриття нових перспектив, впровадження інноваційних форм роботи, поліпшення матеріально-технічної бази. Реалізація програм та проектів на сьогодні – це кращий спосіб заявити про себе, підвищити престиж Бібліотеки, підкреслити її роль і значимість в місцевому співтоваристві. Крім цього, мета кожного представленого на конкурс проекту – залучення додаткових фінансових ресурсів, отримання фінансової підтримки на реалізацію конкретної бібліотечної діяльності.

Участь у проектній діяльності, уміння презентувати бібліотеку, бажання заявити про себе та свій заклад – мотивація до подальшої проектної діяльності.

Проектна діяльність Бібліотеки Університету – складова її наукової роботи, важливий інструмент модернізації Бібліотеки та професійного зростання бібліотекарів.

Цікавими для бібліотечних працівників та її користувачів можуть бути проекти про Бібліотеку та власне бібліотекаря, які розкривають роль бібліотекаря, піднімають престиж Бібліотеки та бібліотечної професії, визнають її перспективну роль в інформаційному суспільстві.

Продовження роботи бібліотеки у напрямку формування та розвитку культури академічної доброчесності та запобігання академічного плагіату.

Здійснення заходів щодо адміністрування спеціальних комп'ютерних програм для порівняння змісту текстів. Адміністрування систем перевірки наукових робіт на наявність текстових запозичень (StrikePlagiarism). Популяризація культури академічної доброчесності.

Удосконалення послуг та сервісів бібліотеки для забезпечення інформаційної підтримки освітнього та наукового процесів Університету Ушинського.

Запровадження стажування фахівців бібліотеки в провідних вузівських бібліотеках країни для обміну досвідом, ознайомленням з сучасними бібліографічними електронними ресурсами, оновлення професійних знань тощо. Організація системи безперервного підвищення кваліфікації для співробітників за всіма сервісами бібліотеки та залучення нових спеціалістів для посилення нових непрофільних напрямів роботи.

Дякую за увагу!